

19

MAYIS

SAMSUN HALKEVİ DERGİSİ

Cilt : V

İkinciteşrin 1940

Sayı : 51

19 MAYIS

Samsun Halkevi Mecmuası

Cilt : V İkinciteşrin 1940 Sayı : 51

Vilâyet

O'nun için (*)

Çok heyecanlıyım. Nefesim tıkanıyor. Nasıl nefesim tıkanma sinki, onun devrini yaşamış, inkılâbın lezzetini tatmış bir genç ; Atasının ölümü hakkında size duyduklarını anlatıyor.

*
* *

Atanızın ihtifaline büyük alâka ile koştüğünüzü şu esmer hava altında toplandığınızı görüyorum. Ve sizin de benim gibi heyecanlar geçirdiğinizi hissediyorum.

Muhterem arkadaşlarım, bütün memleketin ümit bağladığı bahtiyar nesil, inkılâbın çelik imanlı gençleri ;

Bundan iki sene evvel, bu dakikalarda Dünya, en büyük adamını kaybetti. Bütün Türklün ve cihan şimdi onun yasını tutmaktadır.

Dünya yerinden oynayabilir, yağmur yerine yıldırımlar yağabilir. Sema arza kapanabilirdi. Dünyada olmayacak şeylerin olabileceğine inanırım. Fakat Atamın öleceğine asla inanmadım. Çünkü, o benim karşıma daima vücutlaşıp çıkardı.

Aradan iki sene geçtiği halde size hitap ediyorum, Atatürk halâ yaşamıyor mu ? Halâ onun nurlu yolundan gidilmiyor mu ? Halâ onun aydınlattığı şafak sökmüyor mu ?

Dünyanın en bahtiyar ve büyük Atası, asırları peşinde uşak gibi taşıyan Türkün en karanlık günlerinde bir oğul büyütülüyordu. Bu evlât, dünyaya nizam vermek için, memlekete ışık saçmak için, insanlığa örnek olmak için, senelerin çivilediği an'aneleri birer birer sökmek için büyütülüyordu. Henüz genç çağlarında engin bakışlarla, alev gibi zekâsile nazarı dikkati celbetmişti.

(*) 10/11/1940 da Orta okul talebesine söylenmiştir.

O'NUN İÇİN

Günler geçtikçe bu körpe dimağ, memleketin çektiği ıstırapı anlamakta gecikmedi. Senelerce kalbinde tutuşan aşk ve dudaklarından dökülen heceler, İstiklâl ve Cumhuriyet kelimeleri olmuştur.

O, Harbiyenin kapısından mezun olup çıkarken ilk adımını, bu memleketi kurtaracağım, diye atmıştı. Asırlarca karalar bağlayan tarih, bugünden itibaren, mukadderatını, onun göz kamaştıracak kadar parlayan yüzbaşılık apoletlerine terketmişti. Bugünden itibaren zulmet onun rugan çizmelerinin altında idi.

Bu memleketin istidatlarının inkişafını morfinleyen baştaki belâlar, onun maksadını anlamakta gecikmediler. Ve ona lâyık olmadığı muameleyi yaptılar. Mustafa Kemal beklemesini bildi.

Anafartalarda düşmana karşı çektiği kılıncının parıltısıyla karan ufukları ışıklandırdı. Sonra bütün kuvvetini milletten alarak.. 19 Mayıs 1919 da bu mukaddes toprağa ayak bastı. Bu tarih, Türk tarihinin ve taliin bir dönüm noktasıdır. Ve bu tarih dünya tarihinin çehresinin değiştirildiği bir tarihtir.

Avrupa ona bir hiç nazarile baktı. Fakat o, dört sene sonra Avrupaya, dolayısıyla medeniyet dünyasına, kendilerinin bir hiç olduklarını tanıttı. Şimdi artık, Türk süngüleri Egenin kızıl sularından aksediyor. Ve şimdi artık bir müddet boynunu büken Al hilâl, bir daha inmemek üzere İzmir kalelerinden Avrupa sahilini selâmlıyordu.

Mustafa Kemal senelerce hasret çektiği ideale kavuşmuştu. Senelerin mesaisini günlere sığdırmasını bilen büyük önder, sayısız inkılâplar yarattı. O, inkılâplar ki, her birisi bir cihan değer.

Bu göz kamaştırıcı inkılâplar karşısında dünyaya düşen bir tek vazife vardı. Onun karşısında eğilmek !

Tarih, onunla iftihar ediyordu. Dünya, onunla iftihar ediyordu. İnsanlık, onunla iftihar ediyordu. Tabiat, onunla iftihar ediyordu. Ve nihayet Türklük, 15 bin senedenberi aradığı başı bulduğu için iftihar ediyordu.

Bir gündü. O gün, sema birdenbire karardı. Bulutlar alçaldı. Ortalıkta bir sam yeli esmeğe başladı. Bunlar, meşum bir günün yaklaştığını bize haber veriyordu.

*
* *

Tanrı, Türke 15 sene için gülmeği kâfi görmüştü. Tanrı,

İSMET İNÖNÜ

(Millet Babası Milli Şef'e)

*Bu millet sana bel bağladığı gün,
Gün gibi ısıdı... Açıldı önü...*

*Onsekiz milyonun, coştığı bugün,
Bize sen babasın, İSMET İNÖNÜ...*

444

*Peşinde onsekiz milyon arslan var.
Türk eğer coşarsa, dünya gelir dar...*

*Millete yar oldun, millet sana yar,
Türke bu ne büyük, kismet İNÖNÜ...*

Sana güveniyoruz.. İSMET İNÖNÜ...

Ahmed Kemal Onur

bütün insanlık vasıflarını üzerinde toplayan, bu harikulâde eserini elimizden aldı.

Türk, anadolu ufuklarında yine meçhuller belirdiğine kanaat getirenlere ikinci Atasını başına getirmekle cevap verdi.

Tanrım, onun için canını veren milyonlarca Türk varken sıra ona mı gelmişti. Bütün Türklerin canını alaydın. Ne olur bir tek onu bırakaydın. Çünkü o, tek başına bütün cihana bedeldi.

O öldü. Onun ölümüne artık inanıyoruz. Fakat inanmadığımız bir şey varsa, onun eserlerinin ve emanetinin ölmeyeceğidir..

Tarih, dünya, sana şu hakikatı bütün heyecanıyla bağırıyor. Bu memleketin ufukları karardığı gün, şu gördüğün Türk çocuklarının her birisini karşında birer Atatürk olarak göreceksin.

Atam, müsterih uyu.. Bıraktığın emanete göz dikenlerin mezarlarını, topla, tüfenkle, çelik kalelerle, tayyarelerle değil Mehmetciğin kendi göksile kazacağız.

Mehmed Dobada

BASLAMADAN EVVEL

*Ey kimsesiz ruhuma eş olan, yoldaş olan!
Ey hasreti gözümde damla damla yaş olan..
Sevgi mi azap mıdır çektiğim nedir benim?
Ey benliğime sahip, sırrıma sırdaş olan!*

*Gece gibi karanlık hem mânâlı ve derin ;
Ruhumu ateşleyen bir alevdir gözlerin .
Benliğim damla damla eriyor bu alevden ;
İçim yanıyor -bilmem- sarıhoşum böyle neden ?
Neden dinmiyor benim bu bitmez ıstırabım
Uzun yıllar geçiyor.. bitmiyor ömür rabbim!*

□ □ □

*İçimde senelerin hatırası yaşıyor ;
Ruhum bir dentz gibi köprüyor, taşıyor.
Bu uzak hatıranın nedir sırrı ruhum
Bilmiyor, bilmiyorum.. hiç bir şey bilmiyorum;*

*Yalnız zikre müşabih her an dilimde bir şey
Ağlıyor, inletiyor sanki ruhumu bir ney
Bütün güzel günlerim geceye döndü benim
İsmi dudaklarımda heceye döndü benim*

□ □ □

*Gençlik emellerile süslü tatlı ümitler,
Benden uzaklaştılar, gittiler birer birer,
Gönül düştü devasız bir onmaz derde şimdi
Nerde pervasız günler o hayat nerde şimdi...*

Ahmed Sözen

Vatan Sevgisi

Yazan : Vefik Altuğ

Vilâyet Maiyet memuru

Vatanı, Türk vatanına tahsil çağının daha ilk devresindeki genç dimağlara öğretmek istiyoruz.

Yurt bilgisini öğrenen yavrular ilk derslerinde vatanın ne olduğunu öğreniyor ve bize « Vatan, millî hududlarımız dahilindeki topraklardır » tarifini bir nefeste veriyorlar. Acaba bu tarifi verirken içlerinde bir ürperme, kanlarında alevlenen bir hareket duyuyorlar mı? şüphesiz Vatan mefhumunu, üzerinde düşünerek, anmak isteyenler bu hisleri pek derinden duyuyorlardır. Biz istiyoruz ki hepimiz bu kutsal varlık önünde aynı his ve aynı heyecanı yaşayalım. Bu nasıl mümkün olabilir? Başka Vatan evlâtları için, kendi vatanları hakkındaki, bu müşterek duygunun teşekkülündeki güçlük düşünülebilir. Fakat bizim için böyle müşterek bir his ve heyecanın bir az noksanlığından bile bahse mahal yoktur. Yalnız bir şeyi duymak başka, onu yaşamak yine başkadır. İşte burada duyulan fakat duyulduğu kadar yaşanmayan bir sevginin bütün hararetiyle yaşanmasını istediğimizi tabatüz ettirmeğe çalışmaktayız.

Millî olan ve Vatan sevgisi adını verdiğimiz bu duygu ve heyecan bir nevi terbiye ile elde edilebilir ki buna biz Vatan terbiyesi diyeceğiz. Bu terbiyenin gayet açık, fakat basit bir tarifle aşılmasına imkân olamayacağı muhakkak. Şu halde, Vatanı bir avuç toprak ve taşdan ibaret gösteren tarifi bir tarafa bırakarak düşünelim...

Vatan, Türk Vatanı, ancak en dar manasiyle şirin topraklarımızın teşkil ettiği ayrılık kabul etmez bir küldür. Öyle bir bütün ki her parçası zafer teranelerini aksettirmekte ve bu teraneler güzel semalarımızda mukaddes bir hava teşkil etmektedir. Teneffüs ettiğimiz bu kutsal Hürriyet havası Vatan dediğimiz ulvî varlığı mânevî bir mevcudiyet haline koyuyor. Ne kadar büyük bir iftihar vesilesidir: Havaalarında şeref destanları dolaşan yegâne vatan bizimdir, bizim Vatanımızdır. Herkesin bildiği ve kabul ettiği maddî varlığa bu şekilde mânevî bir kisve veriyoruz dersem noksan ve hatalı söz söylemiş olurum. Çünkü onun maddiyat üstündeki varlığı, kisvesi değil, kendi esas bünyesidir.

Bir an maziye baş çevirsek, şanlı dolu tarihimizi ve onu yaratanların aziz ruhlarını görürüz. Önlerinde tâzimle eğildiğimiz bu büyük zafer yaratıcılarının kahramanlıklarını Vatandan, Vatanın mânevî mevcudiyetinden nasıl saymalıyım. Kahraman neslimi

VATAN SEVGİSİ

zin bırakmış olduğu bu mirası cihanın ömrü vefa ettikçe muhafaza edeceğimize kimsenin şüphesi yoktur ve olamaz. Bu sebepten adımızı kâh korku, kâh sevgi ve gıpta ile ananlar çok olmuştur. Anmak mecburiyetinde kalanlar da noksan olmayacaktır.

Öğünmüyoruz; hakikat olan bir şey vardır ki biz, insaniyetin örnek ittihaz edeceği nice yadigâr bırakan bir neslin çocuklarıyız. Bu itibarla adımız büyüktür ve şanlıdır. Bu büyük nimeti bize kazandıran babalarımızın yaşıyan ruhlarına (Siz müsterih olun, Türk adı şânından ve şerefinden hiç bir şey kaybetmiyecektir) diyebiliriz. Vatanın öz sinesine nakşedilen bu adı yine bu mukaddes varlıktan ayırmağa imkân yoktur.

Senelerce İstiklâl ve Hürriyet uğrunda çarpışmış ve bunlar için hiç bir fedakârlık kabul etmiyerek bu günkü varlığımızı elde etmiş bulunuyoruz. Böyle bir fedakârlığı kabul etmemeğe de and içmişizdir. Çünkü vatana olan bağlılığımız bu şekilde hareket etmemizi âmirdir. Bu vesile ile Türk milletinin Vatanperverliğini hiç bir millet gösterememiştir dersek doğru sözden kıl kadar ayrılmış almayız. Bunu yalnız ben, sen, o değil bütün bir cihan bilir ve tasdik eder. Şu halde Vatan, aynı zamanda kayıtsız ve şartsız millî hakimiyetimiz ve istiklâlimiz değil midir?

Son, ve bir tek kelime ile o bizim her şeyimizdir: Canımız, malımız, güzel topraklarımız, hürriyetimiz ve istiklâlimiz... Bunlar dan her hangi birine en küçük bir tecavüz hayatımıza kıymak isteyen bir caninin kıyamı addeder ve elimizden gelen bütün şiddetle onu altetmeğe çabalar; bu uğurda verirse can veririz.

Buraya kadar söylediklerimizle vatanımızın hakiki yüksek varlığını ifadeye muvaffak olamadığımızı kat'iyetle biliyorum. Çünkü o bizim takdir kudretimizin çok fevkinde bir varlıktır. İdrakimize ancak küçük bir cüz'ü girebilmektedir. Bundan dolayı mazur görülebileceğimi ümid ediyorum.

Vatanımıza derin bir muhabbetle bağlıyız. Sevimli bir yüzün güzel hatlarına nasıl hayran oluyorsak, Vatanımız için de böyle bir hayranlık hissi besliyor; tatlı bir ilkbahar güneşinin hayat verici sıcaklığını nasıl duyuyorsak, Vatanımız için de aynı sıcaklığı kalbimizden duyuyor ve berrak bir semanın iç açan ferahlığını nasıl hissediyorsak, vatan saadetini hazırlıyarak da onun verdiği yürek ferahlığını aynı şekilde hissediyoruz.

Bütün kalbi sevgi, bütün kudret ve bütün zihni meleke ve adeli kuvvetle vatana hizmet etmek, ona daha yüksek şerefli mevkiler hazırlamak millî bir borç; uğrunda can vermek de vatanî bir vazifedir. Bu millî borç ve vazifeyi, vatanın refah ve saadeti için, büyük küçük hepimiz yerine getiriyoruz, getirmekte de devam edeceğimize kimsenin zerre kadar şüphesi olmamalıdır.

Dönmeyen Tayyarecime

Gökler bugün ne kadar boş, hummalı parmaklarımı yoksa onların arasında düşen hasta başım mı yanıyor...

Odamda duramıyorum taçanın ceryanı da bir parça serinlik olsun ne ruhuma, ne alnıma serpmiyor. Yarebbim göz yaşlarım da ne dinmez bir halde akıyor.

Yanakları : Onun her zaman, Selma ben senin gözlerini seyyarelere benzetirken yanaklarında muhakkak bir halenin mevcudiyetine inanırım dediği yanaklarımda kayan bu damlalara hayret ediyorum.....

Ay, beni bu gece bütün yesin karanlığına terkederek yamaçlardan derinleşen bir mâna gibi uzaklaşıyor. Tekrar odamın karanlığına can atıyorum. Bütün gece ruhuma istirabın ve ümitsizliğin sunduğu acılarla kıvranarak sabahladım. Gece, çirkinlikleri maskeleyiği için güzeldir diyorlar...

Bu gecenin güzel denecek bir vasfı varsa, ben yalnız genç nişanlımdan ayrılığımızda duyduğumuz azabı ancak bu gecenin kulağına fısıldadım. Duygularımın, mahrem hislerimin biricik şahidi olduğu için bence güzeldir. Sabahın ilk alaca karanlığında Ahmedim'in mektubunu bir kerre daha okudum. Artık dizlerimin yükünü çekemeyecek kadar bitap, yaşamıyacak derecede nevmiit onun göynünün heyecan ve darbelerinin tesirini mektubda okuyorum.

Vatan, vazife sevgisinin bütün aşklara galebe çaldığını takdir edemeyecek kadar hotgâm olmadığımı kaç kerre şahit oldum.

Ben Ahmedî yurt uğrunda duyduğu ulvî hisleri için daha çok takdir etmiş ve sevmiştim. Fakat bir türlü teselli bulamıyor göynümü avutamıyordum. Mektubu bir kerre daha okuyor ve okudukça hüznüme mağlup oluyordum. Ahmed mektubunda diyorki:

Sevgili Selma...

Akşamın ruha gariplik verdiği bir huzur bu sukûtu yırtan çağlıyanın köpükleri aynasında hayalini seyrede ede bu mektubu sana yazıyorum, sana harekâtımı bildirmeden aldığım emir üzerine uçacaktım, fakat yavrum kalbim buna rıza göstermedi. Senden ilk ve belki son olarak bir niyazda bulunacağım. Her felâket ve istiraba karşı koymak için muhakkak metanet şarttır, onun için metin ol.

Hava kumandanlığından düşmanın takviye kuvvetlerini sındırmak (.) ci kolordu merkezile irtibatı temin etmek üzere yarın sabah saat beşte 750 rakımlı tepe istikametinde havanın vaziyetine ve kanaatı fenniye göre yükseklikte uçunuz, gardan hareketinizi bildiriniz.

Aldığım bu emre göre uçacağım. Sakın endişe etme diye bir tavsiyede bulunmanın faydasızlığını biliyorum. Ancak harp ve bilhassa tayyarecinin iştiraki meçhul bir akibete doğru hızla ilerlemesi elbette takdir edersin ki, mecburi ve şerefli bir vazifedir.

Mukadder olan şey ölümse, bu hakikata inkiyat etmek yurdun yaşaması nam ve hesabına huzur ve huşuhla baş eğmek elbette senin ve benim için lâzımdır. Selma bu aziz vatan bana kendi sevgisile senin ulvî aşkını verdiği için korunmaya muhtaçtır. Sakın ağlama, güzel başının gururunu taç yap. Asil milletimin bana vedia ettiği en ufak şeyi bile korumak ne şerefli bir iş olduğunu baş başa kaldığımız anlarda temiz yüreğinden kopan temennilerden aldığım telkinlerle imanımı kuvvetlendirdim. Bu inana dayanarak yarın gideceğim, dönersem ne mutlu bize...

Dönmez de isimsiz bir yığına düşersem, işte ellerim titriyor, fakat yazacağım, bunu bütün borçlarımdan üstünde bir borç bilerek yazacağım ki ;

Ruhumu ebediyen müsterih kılman için muhayyel saadetimizi temiz bir gençle canlandırmaya ve yuvamızın mahsulünden hiç olmazsa birisini tayyareci yetiştirmeye gayret et, artık yazamıyacağım, elveda seni hasretle kucaklarım.

Düşünüyorm Ahmedin mektubunu alalı üç gün oldu bir haber yok. Gazetelerde tayyarecilerimizin büyük bir muvaffakiyet ve zaferin ordumuza tecelli müjdesini tel havadisi ile okuyorum.

Ajans direktörü yarın öğleden bir saat evvel zahmet buyurmanız gelen telgrafları beraber okuruz diye vadetmişti.

Eski bir darbimesel vardır, (intizar ateşi şiddetlidir) edebiyat hocamızdan duymuştum. şimdi hak veriyorum. Bu üç gün azap

ve işkenceli geçen, yıllar kadar uzıyan bu üç gün beni ne kadar yıpratmış ve acıklı bir hale sokmuştu. Ah ben buna tahammül edemeyeceğim fakat Ahmed mektubunda bana metaneti tavsiye etmişti. Onun hesabına katlanacağım.

— Selma kızım bu kıfayetle mi çıkacaksın ?..

— Ne olur anneciğim.

Zavallı anneciği genç kızının bu matem kıyafetine tahammül edemiyor, bir hissikablelvuku mu nedir, bilinmez bir el onun bütün saadeti olan kızına muhakkak bir felâketi yaklaşıyor hissini verdiği için fazla ısrar edemedi ve beraber direktörlüğe gittik.

Direktör mihnet ve elemnin acılarıyla pişmiş temiz yürekli kırk beşlik, vaktından evvel çökmüş bir insana benziyordu.

Misafirlerine büyük bir nezaketle yer gösteriyor, ve yeni havadis telgraflarını karıştırıyor. Selma teredkülle

— Müsaade buyurursanız bendeniz de bakayım.

Direktörün sükûtu büyük bir itiraftı, Direktör demek isteyordu ki Sizi perişan edecek bir haber varsa onu hiç olmazsa saklamak istiyorum.

Selma ikinci bir ısrara lüzum görmeden telgrafları okuyor, nihayet cephe komutanlığının istihbarat şubesinden son gelen bir haberi okuyor.

İki gün sonra çıkan gazetelerin hemen hemen hepsine birinci sahifesinde aynı mevzuu anlatan bir yazı neşrediliyor.

Evvelki gün şehadetini yazdığımız pilot Asteğmeni Ahmedin akibetini haber alan genç nişanlısı Selma hanım ani buhranla iki gündenden beri tedavisini üzerine alan Doktor Nejdî ve (.) hastahanesi sağlık heyetinin yüksek tedavileri ve ihtimamları sayesinde durumu nisbeten iyileşmiş bugün hastahaneden evine nakl olunmuştur.

— Selma hanım doktorlar sizin tayyrecilik yapamayacağınız hakkında ısrar ediyorlar

— Çok rica ederim komutanım ben bunu nişanlımın öleceği son günlerde bana yazdığı bir vasiyat mektubu nam ve hesabına yapmağa mecburum.

O halde ne yaparım.

Mektep komutanın büyük erkânı harbiye ile uzun uzadı mu havereleri neticesinde Selmanın hava mektebinde hocalık yapma sını temin etmiş ve Selmayı iknaa muvaffak olmuştu. Selma ile beş sene sonra görüştüğüm vakit bana.

— Ahmed benden bir tayyareci çocuk anası olmamı istemişti şimdi ben Türk tayyareciliğine her sene birçok Ahmed yetiştiriyorum.

Sacide Kars

Gidiyor

Bir tatlı gülüşle, baygın bakışla

İrademi elden aldı gidiyor..

O vefasız güzel beni aldatıp

Göksümden kalbimi çaldı gidiyor!.

Kıvrak edasıyla yakıtı ah beni,

Aşkıyla peşine takıtı ah beni,

Bir sonsuz hicrana bıraktı beni,

Bilinmez bir semte daldı gidiyor..

Sevdimdi ben onu ihtirasımla,

Uğrunda döğüşüm idi hasımla,

İçtim göz yaşımı kafa tasımla,

Ruhumda hayali kaldı gidiyor..

Çare bulamadım düşünmek ile

Ağlamak vermiyor fayda nafile,

Sevtepte ayrılmak pek müşkül dile,

Başımı dertlere saldı gidiyor!.

M. Şükrü Fırat

Münzevi

Kaldım yârsız, yersiz mehur çağlara
Harabeye döndü gülşen bağlarım,
Düşüm aşık garip gibi, dağlara
Yaralı bağrımı taşla dağlarım..

Sevdimdi, bir zaman başla, can ile,
Ardından koştumdu heyecan ile,
Gönlümü kaplayan bu hüsrân ile ;
Serap dolu ömrüm geçdi baharım..

Ümidim, hulyamdı gözleri, kaşı,
Ruhuma neş'eler verirdi başı
Dinmez, gözlerimin sel olan yaşı.
Ben nasıl coşarım, nasıl çağlarım ?..

Hayat dedikleri şu iki hece..
Oluyor vücudum için işkence,
Elemli hücremde her gün, her gece ;
Bir gizli dert ile yanar ağlarım..

M. Şükrü Fırat

1940

Koskoca dünya yuvarlanmış yatıyor,
Güneş bizden uzakları aydınlatıyor-
İnsanlık kaybeyledi gündüzü ;
Karanlık bir cehennem yer yüzü.

Ne kullar utandı ne de insafa geldi Rap
Şimdi bir hurafedir dört kitap,
Şimdi çekilmez, yutulmaz bir belâdır hava ;
İnsan hangi zehirden dilesin şifa,

İnsan hangi tanrıdan dilesin umut
Artık saadet yağmuru dökmüyor bulut,
Artık altın bir şelâle değil mahtap.
Azap, Azap. Küreler, küreler dslusu azap..

Sefer Aytekin

Maniler

FOLKLOR

Feridun Emin Gölönlü

İncecik iğnesine
Mailim cilvesine
Ben yarime kavuştum
Darısı cümlesine

İncecik iğne misin
Mülâyim sürme misin
Lezzetinden yenmiyorsun
Bağdat hurması mısın
Gülü gülâr eylerim
Gülü tımar eylerim
Kendi gülüm dururken
Başkasını neylerim

Lâle yaprağı firkat
Alıyor beni firkat
Günlüksüz çalışırım
Yar tatsun beni ırgat

İndim nane biçmeye
Eğildim su içmeye
Baktım yarım geliyor
Kanatlandım uçmaya

Karanfil kater oldu
Yıl oldu yeter oldu
Kömür gözlü sevdiğim
Gözüme tüter oldu

Gül ektim ekin ekin
Aldırdım elimdekin (i)
Her gelen halim (i) sorar
Hiç bilmez kalbimdekin (i)

Gül için bülbül ağlar
Dertler sinemi dağlar
Mecnun gibi yârimin
Mekâmı olsun dağlar

İğne attım alan yok
Halin nedir diyen yok
Sevda ateşten gömlek
Müşteri çok giyen yok

Ne dedim nerde kaldı
İşim feryada kaldı
Esme bâdesabâhı
Gemim deryada kaldı

Meteller [1]

Dağdan gelir dâk gibi
Kolları budak gibi
Eğilir su içer
Bağırır oğlak gibi

kağrı

Pat dedi put dedi
Var şuraya yat dedi

Süpürge

Bük dibinde mum yanar
Çiğdem
Yol üstünde kitli sandık
Mezar

Şukkadın şukka [2]
Bukkadın bukka
Mintakka tukka

Cigara takımı

Metel metel mali metel
Dil atar damag tutar

Pugut [3]

Yer altında kızıl bakraç

Pancar

Dört oğlum birbirine yetemez

Gelepcek [4]

Bir incecik sarıgım var
Sararım sararım tükenmez

Yol

Burdan attım uzunan
İki bin yıldızınan

Telgraf

[1] Metel : Bilmecce

[2] Ka : Kader

[3] Pugut : Çekilmiş leblebi tozu

[4] Gelepcek : Yün ipliğinin sarıldığı
hört köşeli makara

Samsun'da prehistorik araştırmalar

I. Kılıç Kökten ve Tahsin Özgüç

(Geçen sayıdan devam)

bilmiştir. [6] Bu mes'elenin daha geniş münakaşasını başka bir tetkike bırakarak, alışılmış bir tâbir olduğu için şimdilik biz de bu çağı Kalkolitik adıyla çağıracağız.

Buluntularımız çanak çömleğe inhisar etmektedir. Bütün diğerleri gibi bu devrin mahsulleri de hüyükün tesadüfen açılan çukurundan alınmıştır. Onun için biz devir tayinimizi çanak çömleğin teşhisine göre yaptık. Kırık kulp parçası müstesnâ, diğerlerinin hiç birisinin ne ağız kenarı profilini, ne de kaidelerini tesbit etmek kabil olamadığından, neticemiz sâdece teknik ve renge inhisar edecektir. Bütün nümuneler elle yapılmış, boya astarlı renkleri gri ve siyah olub hamuruna ince kum daneleri karıştırılmışdır (Levha, I : a, b, c.) Boya astarlı nümunelerden birisi çok iyi perdahlanmışdır. Kabların pişme tekniği ortadır. İç yüzleri ateş te'siriyle kırmızının muhtelif nevilerini verir. Şerid kulp parçası Alishar, Pazarlı Kalkolitiği'ne hiç de yabancı değildir. [7] Çanak çömleğin bu devre âidiyeti, Alishar - Alaca - Pazarlı'nın aynı devir mahsüllerine göre tayin edilmiştir. Nümunelerimiz umumî vasıflarıyla Alishar'ın düz, tezyinatsız çanak çömleğinin birer eşidir. Yalnız şekillerini tayin edemeyişimiz, şimdilik bizden daha yakın irtibat veya birliklerini gizlemekte ise de, teknik ve renk mukayeseleri Kalkolitik çağa âidiyetinde şüphe bırakmamaktadır.

*
* *

Bakırçağı Çanak Çömleği

Bu tayini yaparken hiç mütereddid değiliz. Çünkü bu devir buluntularını tayin için daha bol mukayese unsurlarına mâlikiz.

[5] OTC 2, s : 57 ve OIP. Vol. V, s : 28-29.

[6] OIP, Vol. VII, s : 9-93.

[7] OIP ; Vol. VII ; FIG. 83 ; 11-13. Belleten ; cild : III, sayı : 9, şekil : 9.

Bütün çanak çömlek elle yapılmış, orta hamurlu olan tek nümune müstesna, diğerlerinin hepsi kaba hamurlu ve sadece nemli iken düzeltilmiştir. Alishar'da olduğu gibi « umumiyetle hamuruna ot karıştırılmış » kanâatini bu misallere tatbik edemeyiz. Çünkü çanak çömleğin hamuru ot ve kum karışıktır. Hattâ bir nümune de « Alaca ve Demirli hüyük'de olduğu gibi » hem ot hem kum beraber görülmektedir. [8] Onun için çanak çömleğin devrini tâyin ederken bu teknik busûsiyeti bir kıstas olarak ileri sürmek hatâlıdır. Renkler ateşin hararet derecesine bağlı olup, toprak rengi, dumanlı kahve rengi ve dışı siyah denecek kadar isli, içi de duman izleriyle kırmızı lekeli. (Levha, II ; a, b, c.) İki misâl basit kenarlı olup memecikleri vardır. Bunların eşlerini orta Anadolu Bakır çağı buluntuları arasında bulmak çok kolaydır.

Memecik ağız kenarı hafif içeri çekik nümune tam kenarda, fakat ağız kenarı dışarıya kıvrık ve olukumsu boynu olanda da aşağı kısımda bulunmakdadır. Son nümune kertikli oluşundan ötürü alâkâmızı hususî sûretde çekmekdedir. Muhtelif vasıtalarla yapılan bu nev'i kertikli eserlere, Alaca'da çok tesadüf edilmiş ve menşe'leri üzerinde de durulmuştur [9] Bu cins kertikli çanak çömleğe Pazarlı Bakır çağı eserleri arasında da tesadüf edilmiştir. Ben menşe mes'elesini tek nümune münâsebetiyle işlemeye cesaret edememekle beraber, basit kertiklerin iptidâi veya daha doğru tâbirle eski kültürlerde müşterek olabileceğini hatırlatmak isterim. Yalnız Bakır çağı'na tekaddüm eden devirde meçhûl oluşu ve Anadolu'da da Alaca - Pazarlı - Söğütlübahçe hüyüğü gibi mahdud yerlerden çıkışı, mes'eleyi güçleştirmektedir. Kanâatimize göre Anadolu'nun komşu memleketlerinde mâlûm olan kertikli çanak çömlek, şekil bakımından da Alaca nümunelerini okşarsa, o vakit haricî bir te'sir veya « birlikde getirme » tarzını kabûl etmek en doğru yol olur. Zira çizgili tezyinat ve bu nevi kertikler esas alınırda aldanabiliriz. Bu bakımdan bunların kap şekilleriyle takviye edilmesi ehemmiyetlidir. Muhtelif sâhalarda da olan her ibtidâî kavim çanak çömleğine az çok farklarla çizgili tezyinat veya kertikleri tatbik etmiştir. Fakat bu hal kap şekilleri için bahis

[8] Hâmid Z. Koşay ; Alaca Hüyük hafriyatı, 1936 s : 87 ve Kurt Bittel ve H. Otto ; Demirci - Hüyük ; s : 29.

[9] Remzi Oğuz Arık ; Alaca Hüyük hafriyatı, 1935 s : 106 112 ; CXXV ; A 1834, AL. 837, CXXXI ; 977 ve H. Z. Koşay ; Alaca Hüyük hafriyatı, 1936 ; s : 170-171 Lev. LXXVII, LXXVIII.

mevzuu olamaz. Maâmafih Anadolu'da bulduğumuz bu yeni örnek kapların gerek şekil gerekse kertikleri bakımından en yakın eşlerini, aşağı Volga sâhası, cenubî Rusya ve Orta Tuna'nın I. b Neolitik kültürünün yayıldığı geniş sâha dahilinde bulmak kabildir. Yalnız bu benzerlik (Cenubî Rusya yolu ile) şarkdan garbe geldikçe azalmaktadır. [10] Bu kanâati ileri sürerken coğrafi ve tabii şerâitin te'siri sebebiyle, mahallî ve mıntakavî farkların vücûd bulabileceğini de hatırdan çıkarmıyoruz. Orta Anadolu ve Karadeniz sâhilinde tesbit edilen bu çanak çömlek nev'ini Ön asya, garbî Anadolu ve Balkan sâhası ile irtibata getirebilmek için elimizde kuvvetli deliller olmadığına göre, gözlerimizi şimâlî şarkıye, Kafkaslar istikametine çevirmek zorundayız.

Fakat bunun da kat'i cevabını, Anadolu'yu bu sâha ile birleştiren Erzurum - Erzincan tabii yolu üzerinde yapılacak sistemli bir kazı verebilir. Bu kazının, Anadolu arkeolojisinin en mühim problemelerini halle yardım edeceğine dair olan kanâatimiz hiçbir zaman sarsılmamıştır. Bu tedkik sâyesinde, kronolojileri kat'iyetle tesbit olunamayan Kafkas - Cenubî Rusya kurgan ve münferid buluntularının devrini anlamak için de mühim ipuçları ortaya çıkabilir. Cenubî Rusya ve Kafkaslar'ın kronolojisini tâyinde Anadolu arkeologlarına düşen vazife az ve ehemmiyetsiz değildir.

Netice itibariyle Söğütlübahçe hüyüğünün keşfi ; Anadolu hüyüklerinin son şimal hududunu ve merkezî anadolu prehistorik kültürlerinin karadeniz'e kadar ulaştığını göstermiş bulunuyor. Hüyüğün kazısı, belki orta anadolu kültürlerine ehemmiyetli yenilikler ilâve etmeyecektir; fakat modern arkeolojinin tahakkuk ettirmeye çalıştığı en mühim gayelerinden birisini, yâni kültürün yayılış sâhasını tesbit etme bakımından çok önemli olacaktır. Aynı zamanda Samsun'un şimal — cenub tabii yolunun çıkış noktasını teşkil etmesi, üzerinde durulması ıycab eden ikinci noktadır. Karadeniz sâhillerinin prehistorik çağlarına âid hiç mâlûmat sahibi olmadığımız şu anda; Söğütlübahçe hüyüğü kazısının akdeniz gibi karadeniz'in de anadolunun kültür tekâmülünde oynadığı rol ve geçirdiği safhaları aydınlatma bakımından

[10] M. Ebert ; Reallexikon der Vorgeschichte, 13 Band ; Tafel 23b, 24b. Henüz bütün C. Rusya Kronolojisi gibi, bu eserlerin de ilk Tunç çağı'na âidiyetlerini muallâkda durur görmeliyiz.

fevkal'ade faydalı olacağına kaniiz. Şu sûretle, büyük anadolu yarımadasına garb, Çukurova ve şark hudud mıntakalarında devam edegelen kazılarına, Türk emeğinin keşfettiği ve Türk arkeolojisinin tâyin edeceği bir şimal hudud istasyonu ilâve edilmiş olur.

Kızılıрмаğın şarkında, Bozüyük—Demirci —Hüyük—Kusura—Senirce Antalya şimal — cenub hattının garbinde kalan, merkezi ve garbi anadolu büyük kültür mıntakalarının müteakabil tesirlerini gösteren intikal mıntakalarının iyzahına, antropoloji enstitüsünün Eti—yokuşu kazısı ile ilâve ettiği en mühim netiyelerden birisi bu mıntakanın garbde Bozüyük olduğu gibi şarkda da Eti—yokuşu'nun en şimal hattını teşkil ettiğini göstermiş olması idi [11]. İntikal ve bilhassa merkezi Ankara olan mıntakanın Kalkolitik ve Bakırçağı kültürlerinin en şimal hududunu sistemli kazısı ile tesbite muvaffak olan Prof. Şevket Aziz Kansu ve Enstitüsü bu defa daha geniş, daha iddialı bir mıntakanın son hududunu tesbite meşgûldür.

Sözlerimi bitirirken, antropoloji ve etnoloji enstitüsü profesör ve direktörü sayın profesörüm Şevket Aziz Kansu'nun ve yetiştirmesi ile iftihar ettiğimiz arkadaşım K. Kökten'in bu önemli buluntudan bizi haberdar etmek sûretiyle, mesâilerimize iştirakimizi te'minde gösterdikleri büyük ilmî alâka ve sevgiye bütün kalbimizle teşekkür borç biliriz.

(ÜLKÜ : Sayı 89 dan alınmıştır.)

[Son]

[11] Şevket A. Kansu ; Ankara ve civarının Preistoryasında yeni buluşlar ve Ş. A. Kansu ; Eti - Yokuşu hafriyatı (1937) « Türk Tarih Kurumu neşriyatından »

Serenat

Yazan : M. Hayri Engin

Orhan Güvenç'e

Şimdi dalgalar susmuş, ay bulutların arasından deniz tüllü sâkinin kadehine, hülyaların leziz şarabını doldurarak sunuyor.

Yorgun denizin köpüklerinden doğan, mehtabın pırıltılı pullarından süslü yaşmağını atan taze ve üryan saki, sahillerin yanık bağına göksünün hararetini yashyarak hem içiyor ve hem içiriyor.

Bu gece Samsun kıyıları efsanevi bir sofranın, binbir renkli ve binbir kokulu şarabını kadehine doldurmuş zevs gibi, Bakus gibi yarı açık yarı baygın dev gibi dem çekiyor.

Samsun ilk defa, huzur icerisinde mehtabın fosforlu kürek darbelerine kendini salmış enginlerin beşiğinde mışıl mışıl uyuyor.

Uzak rüzgârların milyarlarla koşuşturduğu rengin kadehler, sızmış gönül devinin ışık dolu tepsisinden artakalan zevklerin kevserini öksüz sahillerin, yanık dudaklarına ulaştırmak için, müjde alan köşklüler? köşklü gibi sessiz naralar salarak koşuyorlar.

Ay sevgilisinin uyandırılmasından ürkerek, kehribar ışıktan yelpazesini yumuşak havanın nefesleriyle salıyarak, pırıltıların senfonisinde ruhu ile ısıttığı, sanatlariyle, uyuttuğu renklerle sarhoş ettiği gözdesini seyre dalmışken yükseliyor.

Abanoz renkli kumsala, sarı fil dişinden piyano tuşları gibi dalgacıklar dizilirken, ışıktan tırnaklı deniz meltemini ; gönülden yaylı içli bir kemanın aşka koşan serenatlarına tempo tutuyordu. Mehtap vecde gelmiş artistin sese kalp olan ilhamile derin derin inliyerek şimali Anadolunun nazlı melikesini şahapların tellerile örülmüş haspından yükselen içli gecenin geçmişdeki zevkini, kahkahasını soruyordu.

Ne deryada bir gemi ne de yolda bir kervan !

Ne gözlerde o ateş, ne gönüldeki elvan !

Yaman geçmiş güzelin mihrabındaki zaman !

Ne de o çilgın kâhkahâ, nerde o çilgın kan ?...

Alkolizm

Fransızcadan : Savoir Vivre den terüme eden

F. Ruacan

Şayanı şükrandırki ayyaşlık kusuruyla zarar veren kadınlarımız azdır. Kuvvetli nüfuzları sayesinde alkolün yıkıcı tesiri önüne ekseriya geçebiliyorlar. Alkolizm, alkolün tedrici zehirlenmesinin tabii bir sonneudur. Hakiki alkolizm alkolik kimseyi normal derecede sarhoş etmemekle temayüz eder. Rakı, şarap, likör içmek itiyadı insanı tezce alkolizme sürükler. Fakat her gün itidalsız şarap ve bira içen insan itidalle rakı içenden daha çok alkolizme yanaşır. Vermut, apsint, amer gibi içkiler çok tehlike-lidirler. Zira sade alkol ihtiva ederler. Hulâsa şiddetli içkilerdir.

Alkol hazma yardım eder mi ? M. Henri de Pervil hayır diyor. Zira ithali mideye geçici, zararlı, gayri tabii bir teşvik verir miyde adalâtını yorar ve hissiz hale kor. Miydenin bölme ve zarlarını tahrip eder.

Alkol iştah açıcı mıdır ? Hayır çünkü : acılı bir ihsas verir. İnsanı asılsız bir açlığa müptelâ eder.

Alkol bir gıda mıdır ? Olamaz : Zira bu tarife cevap vermez, vermiş olduğu kalori hakikî ve bedenî bir iş görmez.

Alkol ısıtır mı ? Hayır : Zira kanı deride toplar fazla hararet sarfına sebep olur. Önce ısıtıyor gibi görünürse de umumiyetle sonra şiddetle üşütür.

Alkol bir münebbib midir ? Hiç bir cihetle olamaz çünkü : Hayatın tabii cevvaliyetini körleştirir, tereddiye uğratar. İçmek ihtiyadı insana aile muhabbetinin insilabına, bütün sosyal ödevlerin unutulmasına, çalışmanın bozulmasına, sefalet, hırsızlık ve cinayete sürükler. Alkolizm muhtelif cinsten en mühlik hasta-lıkları tevhit eder. (Kötürümlük, delilik, aptallık) gibi aynı zamanda hadebi iltihabın en mühim amillerinden biridir. Nihayet bütün şiddetli ve tehlikeli hastalıkların müsebbibidir denilebilir. Alkol içenler mümkün olsa da kendi vaziyetlerini görebilseler çocuk ve ailelerine karşı asla aynı halde kalmazlar. Maalesef alkolik insan-ların bedbaht çocukları da çok defa kemik hastalıklı aptal, fena teşekküllü olurlar. Sar'aşa müptelâ olur ekseriya menenjit, hadebi iltihab ve veremden kurtulamazlar. Ferdin sıhhati, ailenin idamesi, memleketin istikbali için alkolizm en büyük durdurucu afetlerden biridir. Vebadan, kıtlıktan harpten daha büyük sebebi felâkettir. Her birimiz bütün varlığımızla çalışıp mukaddes yurdumuzu bu büyük belâdrn masun kılalım. Bu millî, vatanî borçlarımızdan biri, en mühimlerinden biridir.

T Ü R K Ü M

Veli Çolak

*Türküm damarlarımda ecdadımın kanı var.
Türkün öz vataniyle bir de Allahu var.*

*Buna dünya şahittir nasıl bir milletiz biz !
Sorun, bizi tarihten yeryüzünde biriz biz !
İnkılâplar yaratan, eşsiz bir kütleyiz biz !
Kasırgadan, boradan coşkun bir kudretiz biz !*

*Türkün imanlı göğsü çelikten bir kal'edir.
Ayyıldız elimizde sönmez bir meş'aledir.
Türkün ufkunda esen, kuduran yeller durur.
Önümüzde köpüren, coşan denizler kurur..
Türkün bütün şanını bugün bir dünya bilir
Türkün önünde tarih hürmet ile eğilir...*

Çanak kaleye

Ahmet Şener

*Şafakla doğan güneş yarını ısıtırken,
Azmin ile cerhettin sinende söndü ateş.
Başında hilâli nur matemini tutarken,
Yarattı ki bir zafer, yoktur buna lâıyk eş.*

*Ey Gazi Çanak kale, şehit ruhu taşıyan,
Dinmez ağrılarını sinesinde saklıyan.
Öğün ulviyetinle ey kalplerde yaşayan,
Kefensiz şehitleri toprağında saklıyan.*

K U M A R

Yazan : F. Ruacan

Kumar yirminci asrın en tehtikâr belâlarından biridir zamanla insan benliği ve varlığını inhitata, karakteri iktidarsız ve azimsizliğe sürükliyen kuvvetli âmildir. Kumar bu sırada müsait zemin ve zaman bulmuş korkunç bir hastalık gibi önünü geçilmez bir sel halinde bütün bentleri aşmakta ardında sürüklediği açlık, sefalet, tereddi, ölüm gibi sonuçları aşlamak için çalışmaktadır. Kumar kocaman bir çınarı kemire kemire nihayet ufacık vücuduna ram eden tahripkâr haşere gibi ruhan enerjik, kuvvetli seciyeli bildiklerimizden çoğunun iç yüzünü bize bildiren bir vasıta. Kumar hastalığı tedavisi en imkânsız, şifasız yakayı kaptırdımı kurtarılmayan en büyük hastalıktır. Aile saadetinin yıkılmasına işlerin bozulmasına akşamcılığa insanı kumarda kaybettirdiği birkaç seans sürükler.

Afetler tahrip sahalarını genişletmeleri ve sür'atları nisbetinde zarar verirler. Maal'ese bugün memleketin kendilerine çok muhtaç olduğu kimseler bile, yine kendilerinden beklenen feyzin körleşmemesini temin için verilen hafta tadillerinden hakkile istifade etmek dururken, sosyete icabı diye sigara dumanlarıyla dolu odalarda sabahın en erken saatlerinden başlayıp gecenin en geç vakitlerine kadar ceblarını, sıhhatlerini kuru masa başlarında bırakıp dönüyorlar.

Bugünkü sosyete hayatımıza saplanan bu deni ve kanlı hançeri çıkarmak onun müsibetlerini anlıyanların himmet ve gayreti olacaktır... Ferdi yıkılmalar yavaş yavaş cemiyet yıkılmalarına basamak gibi ordanda milletlerin yıkılmalarına sebep olabileceğini asla unutmamalıdır ve bilmelidirki vücuda nazaran çok nisbetsiz olan bir mikrop insanı nasıl ölüme sürüklerse millete nazaran çok ufak olan kumarbaz bir zümrede o derece mühliktir. Mikrop-tan korktuğunuzdan yüz misli kadarda kumardan yılmalı ve korkmalıyız ; Kumar bütün gücümüzle yenmeğe çalışacağımız bir düşman olmalıdır.

Büyükler dikkatli olunuz yarın ellerine koca bir vatan parlak istiklâlini vereceğiniz evlâtlarınıza vermeden daha tahripkâr olan bu hastalığı aşılamıyasınız. Millet yaşamak için her an daha kuvvetli kol ister kâğıt tutan eller dermansızlığın en mücessem ifadesidir. Vereceğiniz ders oğlunuzun ve kızınızın yarınki karakterinin temel taşlarıdır. İyi düşününüz iki kumarbaz unsurun birleşmesinden doğacak faciayı büyükler... Ölümden kaçır gibi kaçınız kumardan sonra evlât ve milletinizden alacağınız umduğunuz rahmet olmayacaktır.

San'ata Dair

M. H. Engin

Artist bir varlığın ve maddenin form ve en yüksek noktasına basit çamurunu yogurmakla vasıl olur ve bir taslakla bir çekiç yardımı ile bir mermere hayatıyet ve berraklık verir ve bu tasvir mükemmel bir güzelliğe ebediyetlere koşar (Michel Ang'es)

§ Uyku, benim için azizdir. Cinayet ve hicap devam ettikçe taştan olmak benim için daha azizdir. Görmemek, işitmek benim için büyük saadettir. Bunun için sakın beni uyandırma ve sesini kıs, yavaş konuş. (Michel Ang'n) gece adlı heykelinin kaidesine kazıdığı cümleden.

§ San'at hayatı değil, seciyeyi resmeder.) Oscar - Wilde)

§ Ahlaka karşı sempatisi olan san'atkâr yoktur. San'atkârda ahlaka karşı sempati af olunmaz bir usup sahtekârlığıdır. Os-W

§ Bir san'atkâr hiç bir zaman fasit niyetli değildir. Fakat rezilet ve fazilet san'atkâr için bir sanatın malzemesidi. Os-W.

§ Münekkitler ihtilaf halinde iseler san'atkâr kendi kendisiyle intibak halinde bulunuyor demektir. Os. W.

§ Öğrendiğin hakir sanatı sev, ona ehemmiyet ver. Hayatının son zamanlarını, işlerini, bütün ruhiyle ilâhlara tevdi etmiş bir adam gibi geçir, ne zalim ve ne müstebit ol, nede başka adamlara esir (Marc - Aurêle)

Benimkiler

Sanattaki güçlük, şair olana fikirler getirir, şair olmuyanın fikirlerini alır.

§ Bizde hiç bir münekkit kudretli bir sanatkâr görememiş ve meydana çıkaramamıştır.

§ İlmin inbiğinden abdest alan mürit, sanatın mihrabında vecde gelmişe tapar.

§ Aşkın raksettirdiği yerde, ilmin mızrabı sanat sazında ezan okur.

§ Sanat ; Tüvalini, çalgısını, kalemini, yıldızını, objektifini yapmak için bile ilme muhtaçtır.

§ Sanatlariyle müftehir olmıyan milletlerin ne tarihleri, nede yer yüzünde şeref ve haysiyetleri vardır.

M. H. Engin

Hlakevimiz Çalışmaları

Evimizin bütün şubeleri faaliyetlerine muntazaman devam etmektedirler.

Memleketimizde bulunan Saygılarımız Evimiz komite azaları ile bir hasbehal yapmışlardır. Bu toplantıda Tütün tacirlerimizde hazır bulunmuşlardır. Memleketimizin tütün ziraatı ve Halkevi mesaisi hakkında konuşulmuş Halkevi reisi Evimiz çalışmaları hakkında izahat vermiştir. Toplantıya Evimiz Orkestrasının bir konserile nihayet verilmiştir.

Güzel sanatlar şubesi bu sene daha büyük bir gayretle çalışmaktadır. Orkestra Garp şaheserlerinden müteşekkil bir Konser hazırlamaktadır. Piyano dersleri muntazam bir şekilde devam etmektedir.

Resim Heykel atölyemiz faaliyetlerine başlamıştır. Genç amatörler büyük bir aşkla çalışmaktadırlar. Şubat ayı içinde açılacak olan Halkevleri sergisinde hakiki sanat kıymeti taşıyan eserler seyredecileceğiz. Genç amatörlerimiz heykel çalışmalarında yapmaktadırlar bu sergide heykel de teşhir edilecektir. Önümüzdeki ay içinde resim derslerine başlanması da düşünülmektedir.

Temsil şubesi Vedat Nedim Tör'ün Kör adlı piyesini üç gece temsil etmiş büyük bir takdirle karşılanmıştır.

Sosyal yardım üubesi faaliyetlerine devam etmektedir. Kahraman Erlerimiz için kış hediyeleri toplanmış Kızılay'a teslim edilmiştir.

Halk dersaneleri ve kurslar şubesi daktilo derslerine bu sene de devam etmektedir. Gelecek ayda Almanca kursu açılacaktır.

Spor komitesi müteaddit veya ve bisiklet gezileri tertib etmiş büyük bir alâka uyandırmıştır.

Evimiz Sineması ile Trakya manevraları, Uludağ'da kış sporu, Barajın açılışı filmleri gösterilmiştir. Binlerce halk istifade etmiştir. Sinemamız ayrıca Çarşambaya da gönderilmiş orada da halkın istifadesi temin edilmiştir. Bu ay içinde de Havzaya gönderilecektir.

C. H. P.

SAMSUN HALKEVİ

Neşriyatından

KÂZIM DİLCİMEN

Canik Beyleri

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ

CANİK : Giresun, Ordu, Samsun vilâyetleriyle Amasya ve Tokad vilâyetlerinin bir kısmını ifade eder.

CANİK BEYLERİNDEN ÖNCE :

En eski zamanlardan itibaren Osmanlı imparatorluğu idaresinin istikrar ettiği devre kadar geçen Canik mıntakasının tarihi vukuatı.

GİRESUN - ORDU BEYLERİ :

Hacı Emir (Erzamir) ve Süleyman bey.

NIKSAR - ÇARŞAMBA BEYLERİ :

Emir Doğançık, Tacettin Caniti, Alp arslan oğlu Hasan bey ve başkaları.

LÂDİK - SAMSUN BEYLERİ :

Cüneyit bey, Aleksandır Şişman, Bicar oğlu Hamza bey, Yürgüç Paşa v. b.

KÖPRÜ - HAVZA BEYLERİ :

Taşan oğulları, Haydar bey.

BAFRA BEYLERİ :

Kavya veya Farya mıntakası; İmadettin Hamza bey, Mirza zade Hasan bey v. b.

Satış ve tevzi mahalli : Samsun Halk kütüphanesi
ve Mektepliler pazarı

S A M S U N

50 Kuruş

İÇİNDEKİLER

Onun için	Mehmed Dobada	2
İsmet İnönü [Şiir]	A. Kemal Onur	4
Başlamadan Evvel [Şiir]	Ahmed Sözen	5
Vatan Sevgisi	Vefik Altuğ	6
Dönmiyen Tayyarecime	Sacide Kars	8
Gidiyor [Şiir]	M. Şükrü Fırat	11
Münzevi [Şiir]	M. Şükrü Fırat	11
1940 [Şiir]	Sefer Aytekin	11
Maniler	Feridun Gölönü	12
Meteller	Feridun Gölönü	12
Samsun'da Prehistorik çalışmalar	İ. Kılıç Kökten ve Tahsin Özgüç	13
Serenat	M. Hayri Engin	17
Alkolizm	F. Ruacan	18
Türküm [Şiir]	Veli Çolak	19
Çanakkaleye [Şiir]	Ahmet Şener	19
Kumar	F. Ruacan	20
San'ata Dair	M. Hayri Engin	21
Halkevi Haberleri	Dergi	22

İmtiyaz sahibi : Osman Cudi Gürsoy
Samsun Halkevi Reisi

Neşriyat müdürü : Kâzım Dilcimen

Müracaatlar : Samsun Halkevi

19 Mayıs Mecmuası adresine yapılmalıdır

Halkevleri Dergileri

Halkevininadı	DERGİNİN ADI	Kaç günde bir çıktığı
Ankara	Ülkü	Aylık
Adana	Görüşler	»
Afyon	Taşpınar	»
Amasya	Yeşil Irmak	»
Antalya	Türk Akdeniz	İki aylık
Artvin	Çoruh	İki ayda bir
Bafra	Altın Yaprak	Aylık
Balıkesir	Kaynak	»
Bursa	Uludağ	Üç ayda bir
Burdur	Burdur	Aylık
Denizli	İnanç	»
Diyarbakır	Karacadağ	»
Elâzığ	Altan	»
Eminönü	Yeni Türk	»
Eminönü	Halk Bilgisi Haberleri	İki ayda bir
Eskişehir	Halkevi	»
Gireson	Aksu	»
Isparta	Un	»
İzmir	Fikirler	15 Günlük
Kayseri	Erciyes	İki ayda bir
Kars	Doğuş	Aylık
Konya	Konya	»
Manisa	Gediz	»
Mersin	İçel	»
Merzifon	Taşan	»
Milâs	Yeni Milâs	»
Muğla	Muğla	»
Niğde	Akpınar	»
Niksar	Ülker	»
Samsun	19 Mayıs	»
Sinop	Dıranaz	»
Sivas	4 Eylül	»
Trabzon	İnan	»
Yozgat	Bozok	Oubeş günde bir
Zonguldak	Kara Elmas	Üç ayda bir

Bu Dergileri Okuyunuz.

Vilâyet Matbaası Samsun

10 Kr.